

17 березня 2020 року Верховна Рада України прийняла законопроект [№ 3219 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби \(COVID-19\)»](#) (закон [№ 530-IX від 17.03.2020](#) опубліковано в Урядовому кур'єрі від 19.03.2020 [№ 52](#)).

Закон розроблений та прийнятий з метою запобігання поширенню коронавірусу COVID-19 серед населення України.

Законом впроваджується:

1) Створення правового підґрунтя для оперативного здійснення державою комплексу невідкладних заходів для попередження та лікування коронавірусної хвороби (COVID-19), зокрема:

- проведення закупівлі товарів, робіт та послуг необхідних для цієї мети без застосування процедур, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі»;
- стовідсоткову попередню оплату за такі товари, роботи та послуги;

- звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, призначених для запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19);
- контроль з боку Кабінету Міністрів України за цінами на лікарські засоби, товари медичного призначення та соціально значущі товари.

2) Запровадження комплексу правових норм, спрямованих на захист прав фізичних та юридичних осіб під час карантину та обмежувальних заходів пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), а саме:

- можливість роботи вдома для працівників, державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування та надання за їх згодою відпустки;
- надання права власникам змінювати режими роботи органів, закладів, підприємств, установ, організацій, зокрема, щодо прийому та обслуговування фізичних та юридичних осіб з обов'язковим інформуванням населення про це через вебсайти та інші комунікаційні засоби;
- заборона на скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (на період карантину та на 30 днів після його відміни);
- заборона на притягнення до адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства, які не змогли виїхати за межі України або не змогли звернутися до територіальних органів/підрозділів Державної міграційної служби України із заявою про продовження строку перебування на території України, у зв'язку із введенням карантинних заходів;
- віднесення юридичного факту введення карантину до форс-мажорних обставин;

- продовження строків отримання та надання адміністративних та інших послуг;
- низка заходів, спрямована на захист прав та інтересів внутрішньо переміщених осіб, недопущення припинення надання житлових субсидій, реєстрації безробітних тощо;
- заборона на проведення органами державного нагляду (контролю) планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

3) Доручення Уряду у тижневий термін встановити додаткові доплати до заробітної плати медичним та іншим працівникам, які безпосередньо зайняті на роботах з ліквідації захворювання серед людей на коронавірусну хворобу (COVID-19) у розмірі до 200% заробітної плати на період здійснення заходів щодо запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), до завершення виконання цих заходів, а також доплат окремим категоріям працівників, які забезпечують основні сфери життєдіяльності;

4) Встановлення адміністративної відповідальності за самовільне залишення місця обсервації (карантину) особою, яка може бути інфікована коронавірусною хворобою COVID-19, а також підвищення кримінальної відповідальності за порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним захворюванням. Встановлення адміністративної відповідальності за неоприлюднення інформації про проведені відповідно до цього закону публічні закупівлі.

Статтю 84 Кодексу законів про працю України доповнено частиною четвертою такого змісту: «У разі встановлення Кабінетом Міністрів України карантину відповідно до Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» **термін перебування у відпустці без збереження заробітної плати на період карантину не включається у загальний термін, встановлений частиною другою цієї статті».**

Крім того, на період встановлення карантину або обмежувальних заходів та протягом 30 днів з дня його відміни забороняється:

- прийняття рішення про скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи на підставі інформації про тривалу відсутність (понад 60 днів) особи за місцем проживання, яка дає обґрунтовані підстави вважати, що внутрішньо переміщена особа повернулася до покинутого місця постійного проживання;
- зупинення публічним акціонерним товариством «Державний ощадний банк України» видаткових операцій за поточним рахунком внутрішньо переміщеної особи за відсутності проходження фізичної ідентифікації;
- здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування;
- нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені) за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги;
- припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі;
- примусове виселення із житла та примусове стягнення житла (житлових будинків, частин житлових будинків, квартир, кімнат у квартирах, кімнат, житлових секцій чи блоків у гуртожитках, інших жилих приміщень), що належить на праві приватної власності громадянам України під час примусового виконання рішень судів щодо стягнення заборгованості за житлово-комунальні послуги;
- примусове виселення громадян за несвоєчасну оплату житлово-комунальних послуг із жилих приміщень у будинках державного, громадського житлового фонду та житлового фонду соціального призначення.

Відповідальність за порушення правил щодо карантину

Порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом «Про захист населення від інфекційних хвороб», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними захворюваннями, призведе до накладення штрафу:

- **на громадян: 1 000 – 2 000 н. м. д. г. (17 000 – 34 000 грн);**
- **на посадових осіб: 2 000 – 10 000 н. м. д. г. (34 000 – 170 000 грн).**

Крім того, законом передбачено й підвищення кримінальної відповідальності за порушення санітарних правил та норм щодо запобігання інфекційним захворюванням. Так, якщо порушення правил та норм, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним захворюванням, а також масовим неінфекційним захворюванням (отруєнням) та боротьби з ними, спричинили або завідомо могли спричинити поширення цих захворювань, то це каратиметься:

штрафом від 1 000 до 3 000 н. м. д. г. (17 000 – 51 000 грн); або арештом на строк до шести місяців; або обмеженням волі на строк до трьох років; або позбавленням волі на строк до трьох років.

Ті самі діяння, якщо вони спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки, караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.

Ю. Дем'яненко

Юрисконсульт Миколаївської обласної організації

Профспілки працівників освіти і науки України.